

із його дивовижністю та з малесеньким ненажерливим песиком на ім'я Приблуда, Чарліна зустрічається зі страхітливим лабоком, самовпевненим хлопцем на ім'я Пігер, племенем кобольдів, а також із мешканцями Мандрівного замку: Софі, її сином Морганом, вогняним демоном Кальцифером та чарівником Хаулом, причому Хаул постає у несподіваній личині, яка неабияк дратує. Ага, а ще в цій книжці є ельфи, не кажучи вже про кухаря Джамала та його сердитого собаку.

Я писала цю книжку із задоволенням. Сподіваюся, для вас не меншим задоволенням буде її читати.

*З найкращими побажаннями,
Діана Вінн Джонс*

Розділ перший, у якому Чарліна погоджується наглядати за домом чарівника

— Чарліна повинна це зробити, — заявила тітонька Семпронія. — Адже ми не можемо допустити, щоб дідусь Вільям займався цим сам.

— Твій двоюрідний дідусь Вільям? — перепитала пані Бейкер. — А хіба він не... — вона кахикнула і понизила голос, бо збиралася сказати не надто пристойну, як на неї, річ. — А хіба він не чарівник?

— Атож, — підтвердила тітонька Семпронія. — Але в нього, — тут вона також понизила голос, — у нього всередині, ну, знаєш, щось розростається, і допомогти йому можуть тільки ельфи. Вони мають забрати його з собою, розумієш, щоб вилікувати, відтак комусь доведеться припильнувати за його домом. Чарі, щоб ти знала, втікають, якщо за ними нема кому доглянути. А в мене надто багато справ, аби займатися ще й цим. Саме тільки моє товариство допомоги бездомним собакам...

— І в мене так само! Цього місяця ми по шию завалені замовленнями на весільні торти, — поквашно

докинула пані Бейкер. — Сем казав, що навіть сьогодні вранці...

— А значить, це має бути Чарліна, — постановила тітонька Семпронія. — Вона вже доволі доросла.

— Ну... — почала було пані Бейкер.

Тут вони обидві глянули в протилежний бік вітальні, де сиділа донька пані Бейкер — як завжди, втупившись у книжку, асутудена, бо герань пані Бейкер пропускала у вікно не надто багато світла. Її руде волосся було недбало поскольоване шпильками у вороняче гніздо, а окуляри мало не сповзали з кінчика носа. У руці вона тримала один із великих сочистих батькових пирогів і жувала його за читанням. Крихти падали на книжку, і вона змітала їх шматком пирога, якщо вони заважали їй читати.

— Ну... ти нас чуєш, доню? — стривожено поцікавилася пані Бейкер.

— Ні, — відповіла Чарліна з повним ротом. — А що?

— Ось ми все і владнали, — втішилася тітонька Семпронія. — Я тебе залишаю, Вероніко, любя, а ти їй усе поясниш.

Вона піднялася і величним жестом розправила складки спершу на своїй штивній шовковій сукні, а тоді на своїй шовковій парасолі.

— Я приїду по неї завтра вранці, — сказала вона. — А зараз я мушу йти сказати бідолашному дідусеві Вільяму, що Чарліна подбає про дім, поки його не буде.

Тітонька Семпронія випливла з кімнати, полишивши пані Бейкер наодинці з бажанням, щоби тітка її чоловіка не була такою багатою і такою владною, та ще — з думками про те, як їй тепер пояснити це все Чарліні, не кажучи вже про Сема. Сем ніколи не дозволяв Чарліні робити нічого такого, що не було б абсолютно респектабельним. Не дозволяла цього й пані Бейкер — окрім випадків, коли у справу втручалася тітонька Семпронія.

Тим часом тітонька Семпронія вмостилася у своїй невеличкій бричці й наказала кучерові везти її на інший кінець міста — туди, де мешкав дідусь Вільям.

— Я все залагодила, — заявила вона, пройшовши магічними переходами у кімнату, в якій дідусь Вільям сидів і похмуро писав наукову роботу. — Завтра приїде моя двоюрідна внучка Чарліна. Вона зустрінеться з тобою перед твоїм від'їздом і допильнує тебе, коли ти повернешся. А сама тим часом доглядатиме за будинком.

— Це вкрай люб'язно з її боку, — сказав дідусь Вільям. — Значить, як я розумію, вона неабияк знається на чарах?

— Не маю жоднісінького уявлення, — відповіла тітонька Семпронія. — Зате мені відомо, що вона ніколи не вистромяє носа з книжки, ніколи і пальцем не ворухне, щоби зробити хоч якусь хатню роботу, і що батько з матір'ю мало не моляться на неї. Їй піде на користь, якщо вона для різноманітності займеться чимось нормальним.

— Ох-ох! — забідкався дідусь Вільям. — Дякую, що попередила. Що ж, доведеться вжити деяких заходів.

— Неодмінно, — підтвердила тітонька Семпронія. — Та подбай, щоб у домі вистачало харчів. Я ще ніколи не бачила дівчини, яка би стільки їла. І при тому залишалася худючою, немов відьмина мітла. Це для мене незбагнено. Отже, я привезу її завтра, перш ніж прийдуть ельфи.

Вона обернулася і вийшла.

— Дякую, — слабким голосом промовив дідусь Вільям услід за її випростаною спиною.

— Ох-ох, ох-ох! — додав він, коли вхідні двері грюкнули. — Ну що ж. Гадаю, до родичів треба відчувати вдячність.

Чарліна, як не дивно, загалом теж була вдячна тітоньці Семпронії. Щоправда, за те, що її добровільно-примусово зробили доглядачкою старого хворого чарівника, якого вона ніколи не бачила, вона була вдячна значно менше.

— Хай би принаймні запитала мене! — раз у раз скаржилася вона матері.

— Думаю, вона знала, що тоді ти би відмовилася, моя люба, — врешті-решт відповіла пані Бейкер.

— Могла би відмовитися, — погодилася Чарліна, а тоді з ледь помітною усмішкою додала: — А могла б і не відмовитися.

— Люба, я не чекаю, що тобі це сподобається, — сказала пані Бейкер тремтливим голосом. — Це

зовсім не респектабельно. Але це було б надзвичайно люб'язно...

— Ти ж знаєш, що я анітрохи не люб'язна, — відповіла Чарліна і пішла нагору — у свою розкішно змебльовану білу кімнату. Сіла там за гарнію стіл і стала дивитися у вікно — на дахи, вежі та комини Верхньонорландська і на блакитні гори за ними. Насправді вона вже давно і пристрасно чекала такої нагоди. Їй до краю набридла респектабельна школа, і особливо набридло жити вдома, де мама ставилася до неї, як до тигриці, щодо якої ніхто не міг знати напевне, чи вона дійсно приручена, а батько забороняв їй займатися будь-якими речами, бо вони або не досить благопристойні, або небезпечні, або просто незвичні. Для неї це була нагода вирватися з дому і зайнятися тією самою справою, про яку Чарліна завжди мріяла. Вже навіть заради цього варто було змиритися з необхідністю подоглядати за домом чарівника. Ось тільки Чарліна не була впевнена, чи вистачить їй відваги написати листа, необхідного для здійснення задуму.

Тривалий час вона не знаходила в собі сміливості. Сиділа і дивилася на білі з багряним відливом хмари, які громадилися понад горами, подібні на звірів і видовжених хижих драконів. Вона вдивлялася і вдивлялася в них, аж поки хмари не розтанули, перетворившись у ріденьку білувату імлу на тлі синього неба. Тоді Чарліна промовила: «Зараз — або ніколи». Зітхнула, надягла окуляри, що висіли в неї на шиї на ланцюжку, вийняла добре перо та свій найкращий

письмовний папір і почала писати щонайкрасивішим почерком:

Ваша Величносте!

Ще коли я була малою дитиною і вперше почула про Ваше прекрасне зібрання юна і манускриптів, я запрошула працювати у Вашій бібліотеці. Хоча мені відомо, що Ви самі, з допомогою Вашої гоньки, Її Королівської Високості принцеси Кільди, особисто займаєтесь важким і тривалим завданням сортування і каталогізації зборів Королівської бібліотеки, все ж я сподіваюся, що Ви можете оцінити мою допомогу. Оскільки я зараз у відповідному віці, хочу запропонувати себе на посаду помічника бібліотекаря у Королівській бібліотеці. Сподіваюся, Ваша Королівська Величність не вважатиме це моє подання надто самоповаленним.

Щиро Ваша
Чарліна Бейкер
Верюла вулиця, 12
Берхендорландськ

Чарліна відхилилася на спинку стільця і заново перечитала листа. «Написати таке послання старому королеві, — подумала вона, — це не що інше, як чистісіньке нахабство». З іншого боку, лист здався їй дуже добрим. Вона не мала певності тільки щодо одного — отого «я зараз у відповідному віці». Вона

знала, що формально це мало би означати, що їй двадцять один рік (ну або принаймні вісімнадцять), але в той же час відчувала, що це не зовсім брехня. Зрештою, вона ж не сказала, скільки їй насправді років. А крім того, не сказала, нібито вона добре освічена чи висококваліфікована, бо знала, що це не так. Вона навіть не сказала, що любить книжки понад усе на світі, хоча якраз це було чистісінькою правдою. Їй просто хотілося вірити, що її любов до книг буде вгадуватися з-поміж рядків.

«Не сумніваюся, що король просто зіжмакає листа і кине його у вогонь, — подумала Чарліна. — Що ж, я принаймні спробувала».

Вона пішла і відіслала листа, почувачись украй хороброю і зухвалою.

Наступного дня зранку тітонька Семпронія приїхала своєю бричкою і посадила в неї Чарліну з добротним саквоюжем, у який місїс Бейкер спакувала Чарлінин одяг, та з куди більшою торбою, що її пакував пан Бейкер, — напхом напханою пляцками, пирогами та печеними пиріжками, ватрушками, булочками і тістечками. Ця торба була така величезна і так сильно пахтіла ароматними травами, підливкою, сиром, фруктами, повидлом і прянощами, що кучер, який правив бричкою, обернувся і здивовано принохався. Ворухнулися навіть маєстатичні ніздрі тітоньки Семпронії.

— Що ж, дитинко, ти не помреш з голоду, — зауважила вона. — Ідьмо.

Проте кучер наразі не рушав, тому що пані Бейкер обійняла Чарліну і сказала:

— Знаю, любя, що можу довіряти тобі, — що ти будеш чемна, охайна і розважлива...

«Брехня, — подумала Чарліна. — Вона нітрохи мені не довіряє».

Тим часом підбіг батько Чарліни, щоби поцілувати її на прощання в щічку.

— Ми знаємо, що ти нас не осоромиш, — сказав він.

«І це брехня, — подумала Чарліна. — Адже знаєш, що осоромлю».

— Ми сумуватимемо за тобою, моя кохана, — промовила мати, мало не плачучи.

«А ось це, можливо, не брехня! — з деяким здивуванням подумала Чарліна. — Хоча не можу збагнути, чому вони мене люблять».

— Рушай! — суворо наказала тітонька Семпронія кучерові. Бричка рушила.

Коли поні розмірено потрохикав вулицями, тітонька проговорила:

— Отож, Чарліно, я знаю, що батьки дали тобі все найкраще і що тобі ніколи в житті не доводилося нічого робити. Ти готова сама про себе подбати — задля різноманітності?

— Авжеж, — щиро відповіла Чарліна.

— А також про будинок і про бідолашного старенького? — і далі допитувалася тітонька Семпронія.

— Я буду дуже старатися, — відповіла Чарліна. Їй здалося, що якби вона цього не сказала, тітонька

Семпронія наказала б розвернутися і відвезла б її назад додому.

— У тебе добра освіта, правда? — поцікавилася тітонька Семпронія.

— Мене навіть музики вчили, — похмуро зазначила Чарліна, але тут же покvapилася додати: — Однак успіхів у музичуванні я не досягла, тому не сподівайся, що я буду грати дідусеві Вільяму заспокійливі мелодії.

— Я й не сподіваюся, — відрізала тітонька Семпронія. — Оскільки він чарівник, думаю, він і сам здатен влаштувати собі заспокійливу музику. Я просто хотіла з'ясувати, чи ти маєш відповідну магічну підготовку. Адже маєш, правда?

Чарліні здалося, ніби в неї всередині щось обірвалося. Вона відчула, як кров відливає їй від лица. Вона не могла наважитися зізнатися, що не має навіть найменшого поняття про магію. Її батьки, а надто пані Бейкер, не вважали магію добropорядним заняттям. Крім того, вони мешкали в такій респектабельній частині міста, що у Чарліниній школі магію не викладали. Якщо хтось прагнув вивчати настільки плебейську річ, як магія, — доводилося ходити до приватного вчителя. А Чарліна знала, що її батьки нізащо не стали би платити за такі уроки.

— Ну... — почала вона.

На щастя, тітонька Семпронія ще не закінчила говорити:

— Адже знаєш, жити в будинку, повному чарів, — це не жарти.